

Certificate course in Journalism

पत्रकारिता. | Syllabus

प्रकरण : १)

पत्रकारितेची प्रेरणा, स्वरूप आणि तत्त्वे.

अ) भारतीय वृत्तपत्रांचा प्रारंभ : वैचारीक प्रबोधन, सामाजिक सुधारणा आणि राजकीय जागृती.

ब) स्वातंत्र्यलढ्यातील वृत्तपत्रांची कामगिरी - दर्पण, प्रभाकर, ज्ञानप्रकाश, निबंधमाला, केसरी, सुधारक, काळ, संदेश, प्रभात, सकाळ इत्यादी..

क) म. गांधी- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची पत्रकारिता.

ड) स्वातंत्र्योत्तर काळातील प्रमुख मराठी वृत्तपत्रे, इतिहास व त्यांची कामगिरी.

प्रकरण : २) प्रसारमाध्यमांचे मूलतत्त्वे.

अ) प्रसारमाध्यमांचे कार्य.

ब) व्याप्ती आणि प्रभाव.

क) प्रसारमाध्यमांचे लोकशाहीतील स्थान आणि महत्व.

ड) शासन आणि समाज यांमधिल प्रसारमाध्यमांची भूमिका.

प्रकरण ३) वृत्तसंकन व वृत्तलेखन.

अ) बातमीदार : गुणवत्ता व कौशल्ये, बातमीदाराची कामे, हक्क आणि जबाबदाऱ्या, कायद्याचे पालन, सामाजिक आणि वृत्तपत्रीय संकेतांचे पालन.

ब) बातमी आणि बातमीमूल्ये : अचुकपणा, गती, समतोल, औचित्य, वृत्तसंकलनाचे स्रोत आणि त्याची गुप्तता राखण्याचे महत्व.

क) बातमीचे लेखन :

उलट्या पिरॅमिडची रचना,

अग्रपरिच्छेद (लीड किंवा इंट्रो),

त्यांचे महत्व आणि प्रकार,

बातमी लेखणातील महत्वाचे तत्त्वे (कोण ?, केव्हा ?, कोठे ?, काय ?, कसे ?, आणि का ?) यापुढे काय ?

ड) बातमी लेखनाच्या पद्धती :

सरळ, निवेदन, उद्धृते, अन्वयार्थ, विश्लेषण, वस्तुनिष्ठ दृष्टीकोन.

भाषेची सुलभता : सोपी, छोटी वाक्ये, सोपे व परिचित शब्द.

इ) वृत्तसंकलनाची क्षेत्रे.

राजकारण आणि प्रशासन,

सांस्कृतिक, क्रिडा, शिक्षण,

व्यापार-उद्योग व कामगार,

विज्ञान - तंत्रज्ञान, न्यायालये, नैसर्गिक आपत्ती, हवामान, पर्यावरण, आरोग्य, दळणवळण, लष्करी - निमलष्करी दले इत्यादी.

प्रकरण ४)

प्रसारमाध्यमांचे प्रकार : नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि वेब.

अ) नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि इंटरनेटचा इतिहास.

ब) दूरचित्रवाणी आणि वेब (इंटरनेट) पत्रकारीता यांतील फरक.

क) नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि वेब (इंटरनेट) माध्यमांसाठीचे वृत्तसंकलन आणि वृत्तसंपादन.

बातमीलेखनाची शैली व वैशिष्ट्ये.

ड) बातम्यांचे सादरीकरण : नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि वेब पत्रकारितेसाठी आवश्यक कौशल्ये.

प्रकरण ५.

जाहिरात व जनसंपर्क.

अ) जाहिरातीची संकल्पना आणि घटक.

जाहिरात प्रचार आणि प्रसिद्धी.

जाहिरातीवद्दलचे दृष्टीकोन.

जाहिरातीची माध्यमे.

जाहिरातीचे सामाजिक परिणाम.

ब) जनसंपर्क

: जनसंपर्काची संकल्पना आणि भूमिका.

: विविध संघटना / आस्थापनांच्या दृष्टीने जनसंपर्काचे महत्त्व.

: जनसंपर्काचे लक्ष्य समूह.

: जनसंपर्काची सामाजिक जबाबदारी.



Head
Dept. Of Political Sc
M.S.G College Malgaon Camp
Dist Nashik

: जनसंपर्क अधिकाऱ्याची गुणवैशिष्ट्ये व जबाबदाऱ्या.

प्रकरण ६.

प्रसारमाध्यमं - शासन - सुशासन.

अ) नवे माहिती तंत्रज्ञान आणि प्रसारमाध्यमांचे बदलते स्वरूप.

ब) माहिती अधिकार कायदा आणि नवमाध्यमे.

क) बहुमाध्यम संस्कृतीकडे वाटचाल.

ड) नवमाध्यमांचा शासनावरील प्रभाव आणि परिणाम.

